

TLAČOVÁ SPRÁVA

Titul výstavy:	Je potreba starat se o své zahrady
Miesto konania:	Záhorská galéria Jána Mudrocha v Senici
Kurátorka:	Barbora Lungová
Vystavujúci:	Marek Burcl, Petra Čížková, Jan Karpíšek, Lucie Králíková, Denisa Krausová, Hana Matyášová, Martin Zálešák
Vernisáž:	20.8.2021 (piatok) o 17.00
Trvanie výstavy:	20.8.2021 (piatok) – 10.10.2021 (nedeľa)

Kolektívna výstava českých vizuálnych umelcov, ktorí pracujú s enviromentálnymi témami. Súčasťou projektu je viacero sprievodných podujatí určených pre školy a širokú verejnosť.

Sprievodné podujatia k výstave:

- 20.08. 2021 – vernisáž a VR (videoprezentácia) s Petrou Čížkovou
- 21.08. 2021 – botanická vychádzka s odborným výkladom do okolia hradu Branč s botaničkou K. Devánovou (BROZ) – v spolupráci so Slovenským zväzom ochrancov prírody a krajiny, ZO Senica
- 10.9. 2021 – komentovaná prehliadka výstavy s Barborou Lungovou
- 17.09. 2021 – výtvarná dielňa pre školákov s Barborou Lungovou, Denisou Krausovou a Hanou Matyášovou
- 08.10. 2021 – workshop tvorivého písania s Hanou Matyášovou
- 09.10. 2021 – vychádzka za rastlinnými rituálmi do okolia Senice s Luciou Králíkovou
- 10.10. 2021 – finisáž výstavy spojená s prednáškou bioložky Zuzany Veverkovej

O výstave

Názov výstavy je inšpirovaný záverom Voltairovho Candida, kedy jeho hrdinovia, po mnohých útrapách a strastiach na niekoľko dekád trvajúcim putovaní po svete, konečne nájdu možnosť vrátiť sa domov, usadiť sa a užívať si šťastie v klude domova, ale predovšetkým záhrady, v ktorej môžu oddychovať, a ktorá im dáva nielen základnú obživu, ale tiež estetické a gurmánske potešenie. Býva to často architektúra, ktorá je spájaná s vizuálnym umením a obraz domu často figuruje aj vo filozofii; záhrada ako prechod medzi „divočinou“ a poriadkom architektúry akoby stála mimo centra pozornosti.

Súčasnú umenie, ktoré sa zameriava na environmentálnu ťaž súčasného sveta, sa často obracia k všeobecnejším, resp. globálnejším entitám: pozornosť púta hrozba zániku, resp. vymierania organizmov, hrozba degradácie a zániku ekosystémov spôsobených znečistením, ťažbou, urbanizáciou, či intenzívnym poľnohospodárstvom. Pozornosť venovaná záhradám sa v tomto kontexte javí ako eskapizmus, ktorý iba pláva po estetickom povrchu. Mohlo by to pritom byť „záhradníčenie“, ktoré nám pomôže obnoviť putá, ktoré sme popretŕhali: putá od produkcie vlastných potravín – zeleniny, ovocia, kvetín – putá od možnosti vytvárania vlastných malých vysnívaných „rajov“ (nie nadarmo bol v priebehu pandémie populárny tzv. „cottagecore“), putá od komunitnej pospolitosti (ktorá ale môže byť ako „prijímajúcou náručou“, tak aj klaustrofobickým väzením). Už najneskôr od biblických čias bola záhrada obrazom raja, obrazom ideálu: obraz aj realitu vyhnanca z neho nevnímame len dnes, aj vďaka niekoľko storočí trvajúcej histórii kapitalistickej ekonomiky, kolonializmu a postupu modernity.

Projekt Je potreba starať sa o svoje záhrady nie je projektom čisto výtvarným, ale snaží sa aj o osvetovú a vzdelávaciu rovinu. Ako záhradu môžeme chápať i ekosystémy v krajine vytvárané ľuďmi – pričom väčšina krajín ľuďmi za posledné desaťtisíce rokov do istej miery spoluvytváraná bola, či už to bola austrálska buš, či riedke borovicové lesy severozápadného pobrežia Severnej Ameriky. V našom kontexte to platí aj o kultúrnej stredoeurópskej krajine, skladajúcej sa z lúk, pastvín, alejí, sadov, pňových lesov, malých lomov, mokradí a ďalších tzv. konštruovaných ekosystémov, ktoré sú závislé na extenzívnej, drobnej hospodárskej činnosti, a ktoré sú vďaka jej absencii dnes neuveriteľne ohrozené, alebo už takmer zanikli.

Umelecká časť projektu oboznámi divákov s niekoľkými umelkyňami a umelcami, ktorí sa témou práce v záhrade a s rastlinami – živočíchmi – hubami zaoberali nielen vo svojej tvorbe, ale aj v súkromnom živote. Dôležitou súčasťou projektu sú sprievodné akcie, ktorých cieľom je prepojiť okruhy ľudí zaujímavých sa alebo o umenie alebo o ekológiu, ochranárstvo a krajinu. Vezmeme záujemcov do terénu na botanickú prechádzku, na zážitkové putovanie spojené s malými ad hoc rituálmi oslavujúcimi rastliny a kvety, poskytneme dve prednášky s environmentálnou tematikou a usporiadame výtvarno-ekologické dielne pre deti. Cieľom je poukázať na previazanosť estetického a etického prístupu ku krajine, k živým entitám nás obklopujúcich a k prírode, alebo skôr k „prírodo-kultúre“ ako amalgámu toho, čo je divoké a sympoetické a toho, čo je konštruované a zásadne determinované ľudskou činnosťou; toho, čo je krehké, zraniteľné, či už preto, že to ľudská činnosť ohrozuje ne-aktivitou či aktivitou prílišnou.

Barbora Lungová